

14.01.2019.
Nr. 3.6/7

Ērgļu novada pašvaldībai
ergli@ergli.lv

Informācijai:
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai
pasts@varam.gov.lv

Priekšlikumi ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai un cirsmu plānošanai Ērgļu novada pašvaldības īpašumā "Braki"

Latvijas Dabas fonds turpina sekot līdzi diskusijai par meža apsaimniekošanu Ērgļu novada pašvaldības īpašumā "Braki". Izvērtējot vietējo iedzīvotāju sniegto informāciju, kā arī aizsargājamo ainavu apvidū "Vestiena" spēkā esošo dabas aizsardzības plānu, Latvijas Dabas fonds sniedza priekšlikumus Ērgļu novada pašvaldībai adresētajā 29.08.2028. vēstulē Nr. 1.-5.2./116, uz ko atbilde netika saņemta. Laika posmā kopš 2018. gada augusta Latvijas Dabas fonda pārstāvji L. Eņģele (24.11.2018.), U. Suško (26.11.2018.) un J. Ūze (26.11.2018.) ir iepazinušies ar situāciju dabā īpašuma „Braki” mežā, līdz ar to atkārtoti sniedzam detālākus priekšlikumus, kas mūsu ieskatā sekmētu šī meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu, ļaujot izmantot mežu dažādiem mērķiem.

1. Mežs īpašumā „Braki” aizņem pietiekami lielu platību (28,7 ha) un ir daudzveidīgs augšanas apstākļu, kā arī mežaudžu sastāva, vecuma un līdzšinējās apsaimniekošanas ziņā, lai būtu iespējams to apsaimniekot gan mežsaimnieciskiem, gan rekreācijas, gan dabas aizsardzības mērķiem.

2. Sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēts eksperts Uvis Suško, apsekojot mežu 26.11.2018., konstatēja, ka bioloģiskajai daudzveidībai visvērtīgākā mežu platība atrodas teritorijas ziemeļaustrumu daļā un to saskaņā ar aktuālo meža inventarizācijas informāciju aizņem 83-113 gadus vecas jauktu koku un platlapju mežaudzes 9.-13. meža nogabalā. Platībā starp gravām sastopams Eiropas Savienības aizsargājamais biotops „9050 Sugām bagāti egļu meži” (9., 11., 13. nogabals un daļa 12. nogabala), kas atbilst labas kvalitātes dabiskajam meža biotopam. Akmens gravā (10. nog.) un Dziļajā gravā (12. nog.) sastopami bioloģiski vērtīgi platlapju meži, kas atbilst Eiropas Savienības un Latvijas aizsargājamajam biotopam „9180* Nogāžu un gravu meži”, kā arī labas (Akmens grava) un izcilas (Dziļā grava) kvalitātes dabiskajam meža biotopam (skat. pielikumu). Galvenās dabas vērtības šajos mežos ir dabiskam mežam raksturīgās struktūras, tostarp dažādu vecumu koki, vecie lielu dimensiju un dobumainie koki, resnie sausokņi un kritalas, kā arī sugas, kuru pastāvēšanai nepieciešama ilglaicīga meža vide. Tās ir gan 26.11.2018. konstatētās dabisko meža biotopu indikatorsugas īssetas nekera *Neckera pennata*, lapukoku svečtursēne *Clavicornia pyxidata*, tievā gludlape *Homalia trichomanoides*, garlapu kažocene *Anomodon longifolius*, liklapu novellija *Nowellia curvifolia*, gan īpaši aizsargājamās sugas lielais torņgliemezis *Ena montana*, sīpoliņu zobainīte *Dentaria bulbifera* un sklerofoza *Sclerophora sp.*, kuras šeit sastopamas saskaņā ar informāciju aizsargājamo ainavu apvidus „Vestiena” dabas

aizsardzības plānā. Lai saglabātu šo aizsargājamo mežu dabas vērtības, pamatā ir jāievēro neiejaukšanās režīms.

Arī teritorijas dienvidu malā daļēji uz nogāzes eošais 70-80 gadus vecais ošu-apšu-egļu mežs ar bērza piemistojumu (24. nogabals un daļa 22. nogabala) vērtējams kā Eiropas Savienības aizsargājamais biotops „9050 Sugām bagāti egļu meži” un saglabājams dabas daudzveidībai (skat. 1. pielikumu).

Vēlamies uzsvērt, ka šādi struktūrām un sugām bagāti meži Latvijā ir reti sastopami un līdz ar to ir īpaši saudzējami. Jāpiezīmē, ka vecākā no mežaudzēm ir sākusi veidoties rakstnieka Rūdolfa Blaumaņa (1863-1908) dzīves pēdējos gados un tāpēc tai ir arī kultūrvēsturiska nozīme. Šādus bioloģiski, kultūrvēsturiski un ainaviski nozīmīgus mežus iespējams iekļaut „Braku” apmeklētāju pastaigu maršrutos, kā arī izmantot dažādās meža izziņas aktivitātēs.

3. Meža platība „Braku” īpašuma rietumu daļā (2., 3., 4., 5. nogabals) tiek aktīvi izmantota rekreācijas aktivitātēm, kur ierīkota diskgolfa teritorija un trosu ceļš kokos Pirtsgravā.

4. Pārējā meža platība vērtējama kā saimnieciskie meži, kur ieteicams veikt dabai draudzīgu meža apsaimniekošanu, saglabājot bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgus elementus, piemēram, vecās apses un platlapjus (osis, goba, ozols), kā arī platlapju paaugu.

5. Ņemot vērā iepriekš minēto, rosinām meža apsaimniekošanu plānot atbilstoši šādiem prioritārajiem mērķiem, attiecīgi arī plānojot cirsmas un izvirzot nosacījumus koku ciršanai un dabas vērtību saglabāšanai izsoles nolikumā:

1) aktīvās rekreācijas aktivitātes teritorijas rietumu daļā (2., 3., 4., 5. nogabals): prioritāra ir bīstamo koku novākšana un rekreācijas aktivitāšu nodrošināšanai nepieciešamo augstspējīgo koku saglabāšana;

2) dabas aizsardzība un vides izziņa teritorijas ziemeļaustrumu daļā (9., 10., 11., 12., 13. nogabals): prioritāra dabisku gravu un īpaši aizsargājamo meža biotopu un sugu atradņu saglabāšana; ieteicama dabai draudzīga pastaigu un vides izziņas taku ierīkošana; pieļaujama bīstamo koku novākšana, novāktos kokus atstājot mežaudzē; nepieciešamības gadījumā koku ciršana plānojama un veicama saskaņā ar meža biotopu jomā sertificēta eksperta rekomendācijām;

3) kultūrvēsturiskās ainavas uzturēšana gar „Braku” mājām (8. nogabals, daļa 14., 15., 16., 18. nogabala): prioritāra ainaviski pievilcīga, atpūtai piemērota meža veidošana;

4) mežsaimnieciskā darbība teritorijas dienvidaustrumu daļā (15.-27. nogabals): prioritāra noturīga, kvalitatīva meža audzēšana, saglabājot meža ainavu un bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgus elementus (piemēram, vecus lielu dimensiju kokus, dobumainus kokus, lielu dimensiju kritālas un sausokņus, platlapjus, platlapju paaugu).

6. Cirsmu plānošanā un izsoles dokumentācijas sagatavošanā, kā arī mežizstrādes darbu uzraudzībā aicinām iesaistīt speciālistu meža apsaimniekošanas jomā un sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētu ekspertu, lai nodrošinātu pēc iespējas mazāku negatīvo ietekmi uz meža vidi un dabas vērtībām.

Lūdzam informēt Latvijas Dabas fondu par šo priekšlikumu izvērtēšanas rezultātu un lēmumiem, kas turpmāk tiks pieņemti saistībā ar meža apsaimniekošanu īpašumā „Braki”.

Pielikumā: 26.11.2018. konstatētie Eiropas Savienības nozīmes un dabiskie meža biotopi.

Ar cieņu,

Ģirts Strazdiņš, Latvijas Dabas fonda direktors

Ar sarkanu kontūru atzīmēti Eiropas Savienības un Latvijas aizsargājамie meža biotopi.

Kartes pamatnē Ortofotokarte mērogā 1:10 000 © Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, 2013.- 2017; meža nogabalu kontūras atbilstoši inventarizācijai līdz 2017. gadam © Ozols, Dabas aizsardzības pārvalde.